

Metodický pokyn č. 18

k Příručce pro příjemce OP VaVpl 2007 – 2013, verze 4.0

Tímto metodickým pokynem se s účinností od 19.12.2012 aktualizuje kapitola 5.15 Nesrovnalosti, a zároveň se ruší účinnost Metodického pokynu č. 13 k Příručce pro příjemce OP VaVpl 2007-2013, verze 4.0.

5.15 Nesrovnalosti

Nesrovnalostí se rozumí porušení předpisů ES nebo předpisů ČR, které upravují použití prostředků z rozpočtu EU nebo veřejných zdrojů ČR, v jehož důsledku jsou, nebo by mohly být dotčeny veřejné rozpočty ČR nebo rozpočet EU formou neoprávněné výdajové položky. Tzn. jedná se o každé porušení podmínek, za kterých byly prostředky z rozpočtu EU poskytnuty ČR a každé porušení podmínek, za kterých byly tyto prostředky a prostředky národních veřejných rozpočtů převedeny dále příjemcům.

Případné podezření na nesrovnalost nahlásí příjemce Řídicímu orgánu OP VaVpl, a to bez zbytečného odkladu po jeho zjištění. K tomuto může využít formulář Oznámení podezření na nesrovnalost, viz příloha č. 21 této příručky. V případě informování ve věci spáchání trestného činu (např. vůči statutárnímu zástupci, dodavateli v rámci veřejné zakázky, atd.) v souvislosti s realizací projektu je příjemce povinen postupovat v souladu s ustanovením § 8 zák. č. 141/1961 Sb. „Oznamovací povinnost“. Případy, na něž byl Řídicí orgán nebo Certifikační orgán upozorněn dobrovolně příjemcem dříve, než je některý z těchto orgánů sám zaznamenal, ať již před zahrnutím daných výdajů do certifikovaného výkazu předloženého Evropské komisi, nebo po něm, spadají do výjimky z hlášení na vnější úrovni (hlášení do EK). Tyto výjimky se vztahují pouze na neúmyslné jednání. Vždy však musejí být oznámeny nesrovnalosti, ke kterým došlo před konkurzem, a jakékoli podezření na podvod! Hlášení těchto případů na vnitřní úrovni (subjekty na národní úrovni) zůstává nedotčeno.

Podezření na nesrovnalost je hlášeno i subjekty zapojenými do implementace OP VaVpl. Za řešení nesrovnalostí v rámci programu je odpovědný ŘO OP VaVpl.

ŘO posoudí opodstatněnost každého oznámení, vyjma finálních auditních zpráv AO, resp. PAS, EK, EÚD, NKÚ nebo kontrolního protokolu PCO po ukončení námitkového řízení,¹ a nezamítne-li ho pro zřejmou neopodstatněnost, sám zahájí řízení podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. V rámci procesu posouzení podezření na nesrovnalost ŘO zašle příjemci žádost o vyjádření příjemce k danému podezření na nesrovnalost (s možností osobního projednání), a toto vyjádření následně využije jako jeden z podkladů při posouzení podezření na nesrovnalost. Současně ŘO může

¹ V případě oznámení o podezření na nesrovnalost na základě ukončených kontrol a auditů od ostatních orgánů, útvarů interního auditu, AO, resp. pověřených auditních subjektů, ŘO neposuzuje opodstatněnost podezření - vždy se jedná o opodstatněné podezření na nesrovnalost, či potvrzenou nesrovnalost a ŘO nemá oprávnění ji rozporovat. To se nevztahuje na podezření na nesrovnalost vyplývající z výsledků auditů prováděných externími auditorskými firmami.

odložit/pozastavit platby výdajů, které jsou dotčeny podezřením na nesrovnalost, a to až do doby, než je nesrovnalost potvrzena, resp. nepotvrzena.

Podezření na nesrovnalost, která ŘO vyhodnotí jako opodstatněná, jsou zároveň postoupena příslušným kontrolním orgánům, a to následovně:

- a) Podezření na porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je předáno místně příslušnému ÚFO. Zároveň ŘO zašle příjemci Oznámení o pozastavení plateb o částku dotčenou opodstatněným podezřením na nesrovnalost. Jestliže ÚFO podezření na nesrovnalost potvrdí v plném rozsahu, ŘO zašle příjemci Oznámení o snížení dotace. Příjemce, který porušil rozpočtovou kázeň, je povinen provést prostřednictvím místně příslušného finančního úřadu odvod za porušení rozpočtové kázně dle § 44a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.
- b) Podezření na spáchání trestného činu je předáno státnímu zástupci či policejnímu orgánu. Příjemce je také povinen postupovat v souladu s ustanovením § 8 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád.
- c) Podezření na spáchání správního deliktu zadavatele či dodavatele ve smyslu zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, je předáno ÚOHS formou podnětu k zahájení řízení podle § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Zároveň ŘO zasílá příjemci Oznámení o pozastavení plateb o částku dotčenou nesrovnalostí (viz níže) z důvodu ochrany veřejných prostředků. Zároveň bude ze strany ŘO zahájeno šetření podezření na nesrovnalost podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, které bude ukončeno ve lhůtě do 6 měsíců od zahájení šetření (data podpisu Oznámení). Následně ŘO zašle příjemci své konečné stanovisko a případ uzavře.

Příjemce je o podezření na nesrovnalost a o jeho postoupení příslušnému orgánu informován.

U všech nesrovnalostí týkající se veřejných zakázek s podezřením na porušení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a/nebo Pravidel pro výběr dodavatelů v rámci OP VaVpl, které mohly ovlivnit průběh daného výběrového řízení, zejm. porušení principů v § 6 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a/nebo nedodržení pravidla 3E (hospodárnost, efektivita, účelnost) bude ŘO na nevyplacenou část zakázky aplikovat § 14e zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, který stanovuje, že poskytovatel nemusí vyplatit část dotace domnívá-li se, že došlo k porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek spolufinancovaných z rozpočtu EU. Toto opatření pak opravňuje ŘO k pokračování ve vyplácení zbývající části dotace. Příslušný ÚFO v těchto případech již nezahajuje vlastní šetření, pouze je ŘO informován o uskutečněném a plánovaném rozsahu finančních oprav.

Finanční opravy dle § 14e zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, jsou aplikovány tak, že ŘO stanoví procentní výši sankce dle typu porušení uvedeného v Rozhodnutí a tato sankce je uplatňována na veškeré budoucí výdaje vzniklé na základě dotčené veřejné zakázky předkládané ŘO v rámci žádosti o platbu. V případech, kdy část nákladů vzniklých na základě dotčené veřejné zakázky již byla příjemci proplacena, bude procentní výše sankce uplatněna zpětně i na proplacené výdaje, a to ponížením odpovídajících způsobilých výdajů v následujících žádostech o platbu, pokud bude zbývající budoucí plnění nárokováno v rámci ŽOZL v dostatečné výši.

ŘO zašle příjemci Oznámení o pozastavení plateb o částku dotčenou nesrovnalostí. Rozhodnutí obsahuje:

- 1) procentní výši sankce dle typu porušení,
- 2) celkovou částku pozastavení plateb odpovídající udělené procentní výši sankce, která je vypočtena z vysoutěžené částky veřejné zakázky, přičemž tato částka je složena z:
 - a) pevně stanovené výše, která odpovídá sankci uplatněné na částku veřejné zakázky bez DPH
 - b) pohyblivé výše, která odpovídá sankci uplatněné na způsobilé² části DPH.

Po ukončení plnění veřejné zakázky bude sankce uplatněná na způsobilou část DPH upravena na základě skutečného vyúčtování DPH. V případě, že příjemci na základě skutečného vyúčtování DPH vznikne přeplatek, může příjemce ŘO požádat o využití těchto prostředků v projektu na základě schválení podstatné změny ŘO. V případě, že příjemci na základě skutečného vyúčtování DPH vznikne nedoplatek, je příjemce povinen požádat ŘO o úpravu Oznámení.

U veřejných zakázek mimo režim zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, jsou finanční opravy dle § 14e zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, aplikovány obdobným způsobem.

Aplikace § 14e zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je možná pouze u projektů, jimž byl vydán Dodatek k Rozhodnutí zpracovávající sankce (snížené odvody) za porušení rozpočtové kázně v důsledku porušení pravidel pro zadávání zakázek. Pokud příjemce nepožádal ŘO o vydání Dodatku k Rozhodnutí zpracovávající sankce, bude ŘO při podezření na porušení rozpočtové kázně postupovat v souladu s § 44a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a zašle podnět k zahájení šetření na příslušný ÚFO. Obdobně bude postupováno i v případech, kdy náklady vzniklé na základě dotčené veřejné zakázky již byly příjemci zcela proplaceny, nebo byly proplaceny částečně a výše zbývajících budoucího plnění je nižší než udělená sankce.

Výdaje dotčené nesrovnalostí nelze použít v rámci projektu na financování jiných dalších aktivit. Nejedná se pouze o výdaje již nárokované v rámci ŽOZL, ale i o výdaje v projektu jednoznačně plánované, zvláště pokud byla ze strany příjemce předložena ke kontrole veřejná zakázka.

Příjemce je oprávněn podat námitku proti postupu ŘO OP VaVpl. Postup pro podání námítky je popsán v příloze č. 30 - Postup pro řešení námítek žadatele/příjemce.

² Dle zálohového koeficientu platného v době udělení sankce.